

KARTA KURSU

Nazwa	Ćwiczenia terenowe krajowe lub zagraniczne na obszarze miejskim	
Nazwa w j. ang.	Fieldwork in Polish or foreign cities	
Koordynator	dr Karolina Smętkiewicz	Zespół dydaktyczny
		dr Karolina Smętkiewicz mgr Agnieszka Gil
Punktacja ECTS*	4	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest zapoznanie studenta z metodami pracy w terenie, efektami planowania przestrzennego oraz wykształcenie umiejętności kompleksowej analizy i waloryzacji przestrzeni miejskiej na przykładzie wybranego miasta europejskiego (w Polsce lub w innym kraju europejskim).

Warunki wstępne

Wiedza	Słownictwo związane z zagospodarowaniem przestrzennym
Umiejętności	Czytanie mapy
Kursy	Rewitalizacja obszarów zurbanizowanych

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01. Student posługuje się zaawansowanym aparatem pojęciowym z zakresu urbanistyki, planowania przestrzennego, zagospodarowania przestrzeni, architektury, logistyki miejskiej	K_W01
	W02. Student analizuje oraz ocenia strukturę funkcjonalno-przestrzenną i społeczną miasta, a także zna i objaśnia uwarunkowania rozwoju miasta (historyczne, kulturowe, przyrodnicze).	K_W03
	W03. Student zna i objaśnia współczesne trendy architektury i funkcjonowania europejskich miast, ze szczególnym uwzględnieniem wdrażania koncepcji <i>smart city</i> oraz działań rewitalizacyjnych.	K_W04

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01. Student potrafi ocenić stan zagospodarowania i funkcjonowanie terenu oraz wskazać konieczność i możliwości jego zmiany, jak również potrafi podać przykłady pozytywnych rozwiązań wdrażanych w mieście w różnych aspektach funkcjonowania miasta (społecznym, gospodarczym, środowiskowym, infrastrukturalnym, technologicznym), w tym związanych z realizacją koncepcji <i>smart city</i> oraz z rewitalizacją obszarów.	K_U01
	U02. Student opracowuje kierunki rozwoju miejskich obszarów funkcjonalnych w aspekcie przestrzennym.	K_U03
	U03. Student identyfikuje, analizuje oraz ocenia przykłady zagospodarowania przestrzeni publicznych.	K_U06
	U04. Student analizuje i interpretuje związki przyczynowo-skutkowe i funkcjonalne oraz wyciąga wnioski ze złożoności przestrzeni geograficznej i współzależności jej poszczególnych komponentów przyrodniczych i antropogenicznych.	K_U08

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
	Kompetencje społeczne	K01. Student rozumie potrzebę partycypacji społecznej oraz współpracy różnych podmiotów do osiągnięcia wspólnych celów i korzyści.
K02. Student jest gotowy do współpracy, w tym pełnienia roli lidera zespołu.		K_K07
K03. Student jest świadomy możliwości oraz gotowy do podejmowania inicjatyw środowiskowych i społeczno-gospodarczych w otoczeniu lokalnym w trosce o jakość życia i ład przestrzenny.		K_K04
K04. Student rozumiejąc zagrożenia wynikające z warunków pracy, wykazuje odpowiedzialność za bezpieczeństwo i higienę pracy własnej i innych oraz za realizację podjętych prac i zobowiązań.		K_K11

Organizacja										
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach								
		A		K		L		S		P
Liczba godzin						40				
						ZO				

Opis metod prowadzenia zajęć

Zajęcia prowadzone są w formie ćwiczeń terenowych w wybranym mieście w Polsce lub innym kraju europejskim. Zajęcia obejmują wykorzystanie następujących metod badawczych:

- przeprowadzenie tematycznych spacerów badawczych na danym terenie w celu poznania historii, sytuacji społeczno-gospodarczej i zagospodarowania funkcjonalno-przestrzennego wybranego miasta,
- kartowanie terenowe i przeprowadzenie inwentaryzacji terenowej oraz analizy i oceny przestrzeni publicznych,
- analizę danych statystycznych – przeprowadzona przede wszystkim w oparciu o dane właściwych urzędów statystycznych,
- przegląd literatury oraz kwerendę zasobów internetowych dotyczących miasta (historia, sytuacja społ.-gosp. i funkcjonalno-przestrzenna, funkcje miasta, uwarunkowania przyrodnicze, kulturowe i społeczno-gospodarcze rozwoju miasta),
- przegląd literatury oraz kwerendę zasobów internetowych dotyczących wiodących instytucji odpowiedzialnych za kreowanie rozwoju gospodarczego ośrodka, a także wdrażanych koncepcji rozwoju miasta, ze szczególnym uwzględnieniem koncepcji *smart city* oraz rewitalizacji obszarów w mieście.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01				X		X	X	X	X				
W02				X		X	X	X	X				
W03				X		X	X	X	X				
U01				X		X	X	X	X				
U02				X		X	X	X	X				
U03				X		X	X	X	X				
U04				X		X	X	X	X				
K01				X		X	X	X					
K02				X			X	X	X				
K03				X		X		X					
K04				X									

Kryteria oceny	<p>Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ obecność podczas zajęć w terenie (frekwencja 100%) ○ odpowiednie przygotowanie merytoryczne do zajęć terenowych przed wyjazdem <ul style="list-style-type: none"> - <u>referat</u> w formie pisemnej oddany w określonym terminie przed wyjazdem, opracowany w zespole 2 os. lub indywidualnie ○ aktywność podczas trwania zajęć w terenie <ul style="list-style-type: none"> - <u>wystąpienie ustne</u> podczas zajęć w terenie na podstawie przygotowanego referatu w zespołach 2 os. lub indywidualnie - <u>wykonanie pracy własnej w terenie</u> w zespołach - <u>aktywność w dyskusji</u> podczas zajęć terenowych, w tym aktywny udział w spotkaniach z ekspertami
Uwagi	Kurs prowadzony jest w języku polskim, zaś podczas wyjazdu do miasta w innym kraju europejskim, także w języku angielskim.

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

1. Analiza struktur morfologicznych, społeczno-gospodarczych oraz prowadzenia polityki miejskiej w zakresie zagospodarowania przestrzennego i rozwoju funkcjonalnego wybranego miasta i jego fragmentów, a także ocena / waloryzacja przestrzeni publicznych
2. Sformułowanie uwarunkowań oraz kierunków zagospodarowania miasta uwzględniających następujące elementy:
 - rozwój historyczny i dziedzictwo kulturowe miasta
 - układ funkcjonalno-przestrzenny
 - dominanty rozwoju społeczno-gospodarczego
 - atrakcyjność turystyczna
 - obszary zielone i ich zagospodarowanie
3. Analiza współczesnych trendów funkcjonowania europejskich miast, ze szczególnym uwzględnieniem wdrażania koncepcji *smart city* oraz realizacji działań rewitalizacyjnych. Analiza i przykłady pozytywnych rozwiązań wdrażanych w mieście w różnych aspektach funkcjonowania miasta (społecznym, gospodarczym, środowiskowym, infrastrukturalnym, technologicznym), w tym związanych z realizacją koncepcji *smart city* oraz z rewitalizacją obszarów w mieście.

Słowniczek (5-15 pojęć w języku angielskim)

- city / town
- spatial layout
- greenery
- public space
- *smart city*
- Strategy for Sustainable Development
- long-term perspective for sustainable future development
- digitalization
- innovation
- social inclusion
- participation
- quality of life
- resource conservation
- mobility and transport
- energy supply
- water and waste management

Wykaz literatury podstawowej

Baron i in. (2019). Budowanie atrakcyjności przestrzeni miejskich, tom 2/194, PAN KPZK, Warszawa – rozdział 1 i 2

<https://publikacje.pan.pl/Content/115937/PDF/Rozdzia%C5%821.pdf>

<https://publikacje.pan.pl/chapter/115938/rozdzial-2-praktyka-ksztaltowania-przestrzeni-miejskich>

Bierwiaczonek K. (2018). Miejskie przestrzenie publiczne i ich społeczne znaczenia – próba systematyzacji. *Przegląd Socjologiczny*, Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Tom 67, Nr 1, s. 25-48.

Bierwiaczonek K. (2021). Człowiek w przestrzeni publicznej miasta. Społeczne znaczenia i zjawiska zagrażające przestrzeni publicznej. *Rozwój Regionalny i Polityka Regionalna*, s. 45–60. https://rebus.us.edu.pl/bitstream/20.500.12128/22299/1/Bierwiaczonek_czlowiek_w_przestrzeni_publicznej.pdf

Boryczka E. (2016). Partycypacja społeczna, [w:] Nowakowska A., Przygodzki Z., Rzeńca A. (red.), 2016, *EkoMiasto#Społeczeństwo. Zrównoważony, inteligentny i partycypacyjny rozwój miasta*, Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, s. 115–136.

Jaskulska M. (red.) (2014). *Poradnik o przestrzeniach publicznych*. Biuro Rozwoju Gdańska https://www.brg.gda.pl/attachments/article/62/poradnik_o_przestrzeniach_publicznych.pdf oraz załącznik *Ocena atrakcyjności przestrzeni publicznych (2014)* https://www.brg.gda.pl/attachments/article/62/poradnik_ocena_wzor.pdf

Jeleński T., Kosiński W., *Jak przetworzyć Miejsce? Podręcznik kreowania udanych przestrzeni publicznych*. Wydanie polskie opracowania Project for Public Spaces (2000). Wyd. Fundacja Partnerstwo dla Środowiska, Kraków. https://partycypacjaobywatelska.pl/wp-content/uploads/2015/08/PPS-Jak_przetworzyc_miejsce.pdf

Madeja M., Smętkiewicz K. (2021). Rewitalizacja Zabłocia w Krakowie ze szczególnym uwzględnieniem obszaru poprzemysłowego, *Prace Monograficzne 1079*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków

Podgórniak-Krzykacz A. (2016). Uczestnictwo obywateli w zarządzaniu miastem, [w:] Przygodzki Z. (red.), 2016, *EkoMiasto#Zarządzanie. Zrównoważony, inteligentny i partycypacyjny rozwój miasta*, Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, s. 33–43.

Święchowicz J. (red.) (2016). *Pracownia ogólna. Przewodnik rozwoju kluczowych kompetencji uczenia się i prowadzenia badań podczas studiów*, IGI GP UJ, Kraków.

Wantuch-Matla D. (2016). *Miasto u progu XXI wieku. Przestrzeń publiczna 2.0.*, Wyd. Księży Młyn, Łódź.

Opracowania i literatura z zasobów internetowych (monografie, artykuły, dokumenty, materiały źródłowe) na temat historycznego rozwoju i struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz funkcjonowania wybranego do ćwiczeń miasta i jego fragmentu

Materiały informacyjne, podręczniki

Bocheńska A., 2016, WOONERF – nadchodzący trend użytkowania ulic polskich miast?, *Akcja Miasto* <https://www.akcjamiasto.org/wp-content/uploads/2017/04/WOONERF.pdf>

Project for public spaces – What Makes a Successful Place? <https://www.pps.org/article/grplacefeat>

Wilk A., 2016, *Przestrzenie publiczne w mieście*, *Akcja Miasto* <https://www.akcjamiasto.org/wp-content/uploads/2017/06/PrzestrzeniePubliczneWMiescie2.pdf>

Wykaz literatury uzupełniającej

Brzosko-Sermak A., Wantuch-Matla D. (2020). Nowe przestrzenie publiczne na terenach poprzemysłowych śródmieścia Krakowa. *Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, 34(4), s. 151-170.

Jarczewski W., Dej M., Sykała Ł., Mucha A., Świgost A., Wiedermann K. (2016). Analiza rozmieszczenia przestrzennego terenów inwestycyjnych, determinant oraz mechanizmów ich rozwoju i wykorzystywania, (w:) K. Peszat, W. Dziemianowicz i J. Charkiewicz (red.) Dostępność oraz uwarunkowania rozwoju i wykorzystywania terenów inwestycyjnych w województwie wielkopolskim, Wielkopolskie Regionalne Obserwatorium Terytorialne. s.107-115.

Noviello M., Smętkiewicz K., (2019). The revitalisation of thermal areas in the Bagnoli district (Naples) as a chance for tourism development in the Campania region in the context of selected european experiences, *Quaestiones Geographicae*, 38(4), s. 119-131.

Padło T., Struś P., Gil A. (2021). Danube as a symbol of Europe. Perception of the river from varied geographical perspectives. *Plos one*, 16(12).

Romańczyk K. (2018). Pułapki rewitalizacji. Przypadek Krakowa. *Studia Regionalne i Lokalne*, 4(74)/2018: 5–25.

Siwek M. (2020). Podgórze – zaniedbana dzielnica czy drzemiący potencjał? Wizerunek miejsca w świetle zanalizowanych materiałów informacyjnych i promocyjnych. *Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, 34(3), s. 109–129.

Uliszak R., Wiedermann K., Semczuk M. (2016). Lokomotywy w rozwoju społeczno-gospodarczym miast, W: M. Dej (red.) *Raport o stanie polskich miast 2016 – Rozwój gospodarczy*, 63-95.

Zwiech D. (2017). Development perspectives and problems accompanying the regeneration of Zabłocie (Kraków) over the years, *Urban Development Issues*, vol. 55: 44–56.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	–
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	40
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	10
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	10
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	20
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	20
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	–
Ogółem bilans czasu pracy		100
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		4